

možemo i zlo pa i činimo mnogo zla; a kad činimo dobro, onda se na to slobodnom svojom voljom odlučujemo. A ta samoodluka podaje našim djelima nutarnju vrijednost, mi si čeličimo značaj, zaslužujemo poštovanje od drugih, stižemo pred Bogom zaslugu, dušu punimo zadovoljstvom i postajemo Bogu slični.

Vlastitom samoodlukom, vlastitim radom i svojom snagom razvijamo svoje savršenstvo. I to je dobro i dar Božji. Naš je posao u tom pogledu težak. Valja nam se mučiti, valja nam se mnogo česa odreći, valja nam mnogo gorku pretrpjeti. A to sačinjava našu veličinu, odaje naše junaštvo, rodi pobjedom i slavom. I kad ne bi bilo na svijetu ovakovih poteškoća, napasti i kušnja, ne bi bilo ni jakosti, ni junaštva, ni pobjede, ni nagrade, ni slave. I kad se kukavno uklanjamo ovim žrtvama, te ih priuštamo drugima, koji su veći junaci od nas, to vidimo, da su drugi za to veći postali, a mi da smo ostali na istoj nizini kao prije.

Ovo su plodovi reda naravnoga, koji proizviru iz svijeta kakav jest. A kad se duhom vinemo u red nadnaravni, onda vidimo, da iz svijeta kakav jest proizvire slava Božja. I ovaj svijet sa svim svojim nedostacima pjeva slavu svojem Stvoritelju. Dapače pjeva mu tako divne slavospjeve, kakove samo ovaj i ovakav svijet može da pjeva. Zlo na ovom svijetu nije zato, da očajamo, nego je naša zadaća, da umom nastojimo upoznati, da se sve to zlo na ovom svijetu ne samo ne protivi Božjoj dobroti i svetosti, nego da im odgovara; a voljom da priznamo, da je ovaj i ovakav red na svijetu dobroćinstvo Božje, za koje valja da Bogu zahvaljujemo, i na našu korist upotrebimo.

U ovoj knjižici, kako se već iz ovoga prikaza vidi, nalaze se misli duboke, kakove se rijetko kada čuju i koje su skroz oprečne običajnim mislima i nazorima ogromne većine nas smrtnika. Za to sam i nazvao ovu knjižicu izvanrednom, te ju osobito preporučujem na razmišljanje u ovo ratno vrijeme, u koje nam se čini, da zlo prevladuje.

Dr. P a z m a n.

Lehmkuhl Augustinus S. I.: *Quaestiones praeceptuae morales novo iuri canonico adaptatae, quas pro appendice theologiae moralis breviter collegit...* u 16 str. 96. Friburgi Brisg. 1918. apud B. Herder. Cijena K 1.60.

I P. Aug. Lehmkuhl, sada već pokojni, osjetio je potrebu i dužnost, da svojemu djelu »Theologia moralis« u dva debela sveska priredi dopunjak. On je tu potrebu osjetio i prije, nego li je ugledao svijetlo novi kodex. Svaku promjenu pribilježio si je učeni pisac i sakupio u posebnu knjižicu, koja se zove »Appendix. theol. moralis«. Sada je i ove najnovije promjene veoma pomno i potpuno sakupio u ovu svoju zbirku i porredao prema gradi u knjizi svojoj, navedavši u tekstu kanon novoga prava crkvenoga, a in margine stranu i broj svoje knjige. Tko imade Lehmkuhlovu »Theologia moralis«, taj treba i ovu knjižicu. Ova je knjižica posljednje djelo ovog učenjaka. Preporučujem.

Dr. P a z m a n.

Bilz Jakob dr.: *Die Ehe im Lichte der katholischen Glaubenslehre.* 8° str. IV + 52. Freiburg 1918. Herdersche Verlagshandlung. Cijena broš. M 1.—.

Kako smo spomenuli u br. 1. ove »B. S.« na str. 89., društvo »Das erzbischöfliche Missionsinstitut im Freiburg in Br.« kao crkvena centrala za priređivanje pučkih misija protegnula je svoj rad i na književno polje. Odlučilo je izdavati brošure bogoslovsko-pastoralnog sadržaja i osnovalo biblioteku pod naslovom »Hirt und Herde«. Evo sada je izašla i 2. sveska te biblioteke pod gornjim naslovom od prof. Bilza. On je imao prilike pred Marijinom kongregacijom svećenika nadbiskupije Freiburške držati niz predavanja o ženidbi i obitelji, pa je ta svoja predavanja objelodanio u ovoj knjižici i time pružio dušobrižnom

kleru lijepu pomoć. Kler imade u ovoj knjizi u kratko sabrane sve filozofske i teološke dokaze o ženidbi i s gledišta naravi i objave. Pisac je potpuno prikazao ovaj »veliki Sakrament«. A što je veće i potpunije u svećenika znanje o tom predmetu, to će oni biti sposobniji, da i put svoj o toj velikoj i veoma važnoj stvari pouče. Djelo je solidno napisano. Preporučujem.

Dr. P a z m a n.

Prümmer Dominicus M. O.
Pr.: *Brevis conspectus mutationum, quas in theologia morali introduxit nocus codex iuris canonici. Supplementum ad manuale theologiae moralis.* 8° str. 17. Fri-

burgi Brigoviae 1918. apud B. Herder. Cijena M 0.50.

Kao što smo javili u br. 1. ove »B. S.« na str. 88., da je prof. A. Schmidt u Innsbrucku izdao »Supplementum«, t. j. dopunjak moralci Noldinovo, tako je eto i prof. Prümmer u Freiburgu priredio dopunjak svojoj moralci. I Prümmer kao što i Schmidt polaze sa tog stanovišta, da se drže reda, koji je u knjizi, te polaze od točke do točke, od broja do broja, i dodavaju one promjene u ovom crkvenom zakonu, koje se odnose na dotični odlomak. I kao što oni, koji se služe Noldinovom »Summa theol. moralis«, trebaju Supplementum Schmidtov, tako isto i oni, koji se služe moralcom Prümmerovom, moraju dosljedno imati i ovaj njegov »Brevis conspectus mutationum«. Preporučujem.

Dr. P a z m a n.

Pregled časopisâ.

Vrhbosna katoličkoj prosvjeti. God. XXXII. Br. 6—12. Izdaje kaptol vrhbosanski. Uređuje: Dr. Marko Alaupović. Sarajevo 1918.

Dr. Dionizije Njaradi: Crtice iz života grofa Šeptickoga. — Vladimir Bakotić: Sv. Jeronim. — O. Ivan Franjo Durazzo: D. I.: Muka Sina Božjega. — J. B.: Pisma jednom sumnjaču. — Okružnica preuzv. gosp. metropolita i nadbiskupa Dra. Josipa Stadlera svećenstvu nadbiskupije Vrhbosanske o štovanju Presv. Srca. — O. Ferdinand H. Schüth D. I.: Ženo, evo ti sina. Marijalogično značenje. Iv. 19, 26. i sl.

sa Iv. 2, 4. i Apostol. 12, 1. — Dr. Fran Binički: Pred požar. — O. Ivan P. Bock D. I.: Novi crkveni zakonik o sakramentu svete potvrde. — Isti: Novi crkveni zakonik o presvetoj Euharistiji. — Dr. Ivan Šarić: Nadbiskup Dr. Josip Stadler, k njegovoj zlatnoj misi. — Dr. Ivan Dujmušić: Apostol Euharistije. — Franjo Ks. Beller D. I.: Apostolska revnost nadbiskupa Stadlera. — Franjo Ks. Hammerl D. I.: Prije 50 godina. — Dr. Antun Buljan: Malenkosti velikoga života. — Izidor Poljak: Kod nabiskupova stola. — Okružnice. — Vjesnik. — Prosvjeta.